

tema pärast. Matsi pärast polnud tal muret, sest suut poisid pidi ka mõistma ja õppima üksi igast hädast ja õnnetusest lahti peasma ning wana määra tundis ta ju selle poolt, et see saugemalle ei jooksnud, kui jolad landsiwad, ja sõhärduse liire sõiduga ning raske koormaga nad teda palju üle Wene turu saugemalle küll ei wõinud landa, seal lootis isa Matsi jälle kätte saawat, ja nii ka lood oleksiwad olnud, kui määra mitte ju wõremalt, Kadrintali ja Wene turu wahel, aru kätte poleks saanud, et sõhärduse liire hiilijõit temale wanale loomale mitte ühena tululif pole, nimelt sellepärast mitte, et ta wäga kopsu peale läib ja hinge rindu finni matab. Mats oli ka weel rookujeks ohjade otjas ning liikus sellega looma pea hirmus wasta rindu, nii et Holos-tomi sauna kohal wägise tabtis rinnad finni mätta, mis siis muud kui parem waja liire sõit jätta ja pisut hingata. Seda ka määra mõistlikult tegi. Mats pööras nüüd hobuse koguni uulitja ääre, jättis ta seisma, kuis mõne torra ümber hobuse ja koorma, waadates, kas sõit ifka weel alles ja terve. Ei puundunud ka midagi ning nõnda ootas ta siis kunni teised järele tuliwad. Ta ei aimanud hingestli, kui wäga tema liire sõit wana auusat Puurat si pahandanud, alles teised rääkiswad talle, luda orgimees teda lohesjala-ratta taga ajanud, aga mitte kätte saanud, aga kõigil jäi teadmata, mill lombel Puurat oma ära lendanud lindu weel tabris püüda.

Linna toimetati sõit nii ruttu ära, kui lood lubasiwad, sest mehed ei tabanud mitte õõsjesõit linna jädä, waid kobe sellisomal päewal jälle wälja sõita ja siis lusagil sõitjuss, kas Tondil wõi Trul õõmojale jädä. Matsi isa oli asjatallituses niisama osaw kui ta Matsi wasta wali oli ning nõnda oli ta kõigi mõisa toimetustega õige waratselt walmis, müüs siis weel turul oma milja koorma ära, ostjaid oli mitu tükki taga Matsi ümber kogunud ja nõnda sai isa kaunis hõlpsal wiisil hea hinna. Nüüd osteti weel Matsile kollased wene saapad, pooltoopi tõfartit ka kobe määrdels — pudel oli selleks lodunt laasa wõetud — ning et isa torra heas tujus oli ja raha lott ka pakitses, siis osteti Matsile

ka weel suur tore kisse nahka karune müts. Nii mõis Mats selle linnaõiduga õige rahul olla. Isa läks siis Wene tura ääre sõit siisut oma asju tassitama, nii ühena kuwa suuga ei tabanud ta ka mitte linnaõit ära sõita, ehk küll muidu täieste laine mees ja wennaõtetoguduse liige oli. Mats wõeti ka ligi sõit siis tuppä ja seati atna lähedalle pingile istuma, kus hõlpsaste hobuseid õue silmata mõis. Isa ulatas talle ka weel mõne kringli saia kätte ja kätis uned saapad jalga tõmmata, et torra tee peal siisut mää-jaks saatsiwad, siis wõtta ennemaste määrdel sõise. So, ja nüüd jätame siis Matsi ja tema isa paari teise lülamebega sõit si; Mats tõmbab kollaseid saapaid jalga ja katsub uut karust mütsi pähä, teistel wanematel meestel on leti ääres juttu puhuda, meie aga wõtame jutu jalad õtale ja siwame Liwa sõit si ette ootama, kunni nad järele tulwad, sest Liwa sõit si on lõikide sillameeste kogumise pool, kes üle-pea täna wälja sõidawad.

Sõit si esine on Liwal täna rahwast täis nagu peetaks siin laata. Wiru ja Harju ja Järwa mehed näiwad täna sõit wennaõit kollu leppinud olema, ka mõnda Alutaõuse meest ja Tartlast wõib teiste hulgas keele poolest ära tunda. Sõit si tuas on ka niipalju rahwast, et enam hästi sõise ei pease, nimelt on atna äärsed puupüsti rahwast täis, sõit wahiwad õue, pajatawad ja naerawad.

„Orgimees õisib omale talumeeste kätt püssimunnist,“ tähendab üks, teised naerawad „hah, hah, hah.“

„Kes tal püssimunnistet waja, ta koeb, kes kellelgi see kõige pehmem walufoda em!“ wastab teine ja jälle lõuseb uus naer.

„Ei, naabrid! Orgimehel on nõuu rätsepatõ hakata ja õpib nüüd seda siinse wormi tundma. Sellel mehel wõtab ta siis püssi mõetu, kellel kõige parem worm on.“

„Õlge rahu, mehed, mina tean, mis orgimehel waja: Temal kadunud kodu püssid naeste jalga ära, nüüd õisib, kas ei saa kellelgi küla mehe jalast, kellel kaks paari juhtub olema, ühte omale.“

Kuna lülamehed nõnda rääkiswad ja hirmitasiwad, oli